

KLÚČOVÁ ROZHODOVACIA PRAX SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE K EURÓPSKEMU KONANIU O PLATOBNOM ROZKAZE¹

LEADING JURISPRUDENCE OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION REGARDING THE EUROPEAN ORDER FOR PAYMENT PROCEDURE

Jana Bališová

Abstrakt: Príspevok pojednáva o kľúčovej judikatúre Súdneho dvora Európskej únie k európskemu konaniu o platobnom rozkaze z pohľadu európskeho medzinárodného práva súkromného. V tejto súvislosti predstavuje hlavný predmet skúmania nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. Decembra 2006 ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze. Analyzovaná judikatúra sa venuje predovšetkým otázkam náležitostí návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu (C-215/11), možnosti uplatnenia si navrhovateľom priamo nevyčíslené úroky (C-215/11), právnym účinkom podania odporu vo vzťahu k založeniu právomoci (C-144/12), spôsobu doručenia (C-119 a 120/13) a nároku na preskúmanie (C-245/14, C-324/12).

Kľúčové slová: európsky platobný rozkaz, európske medzinárodné právo súkromné

¹ Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-14-0852.

Abstract: The article examines the leading jurisprudence of the Court of Justice of the European Union relating to the European order for payment procedure from the viewpoint of the European private international law. In this regard, as the principal subject of research serves the Regulation (EC) No 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure. The analyzed case law pertains mainly to the issues concerning the formal requirements of an application for the European order for payment (C-215/11), the possibility for the applicant to claim interest not specified by a fixed monetary value (C-215/11), legal effects of lodging a statement of opposition in relation to the establishment of jurisdiction (C-144/12), the method of service (C-119 and 120/13) and the right of review (C-245/14, C-324/12).

Keywords: European order for payment, European private international law

ÚVOD

Európske konanie o platobnom rozkaze podľa nariadenia č. 1896/2006,² ktorým sa tento príspevok prednostne zaoberá, predstavuje jeden z fundamentálnych pilierov zrýchleného presadzovania nárokov v kontexte súdnych konaní s cezhraničným prvkom v rámci členských štátov Európskej únie.³ Za ďalšie piliere možno považovať európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa nariadenia č. 861/2007,⁴ konanie týkajúce sa európskeho príkazu na zabloko-

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, Ú. v. EÚ L 399, 30.12.2006, s. 1 – 32.

3 KRAMER, X. E., The structure of civil proceedings and why it matters: exploratory observations on future ELI-UNIDROIT European rules of civil procedure. In *Uniform Law Review/Revue de droit uniforme*, vyd. 19, č. 2, s. 224.

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 1 – 22.

vanie účtov podľa nariadenia č. 655/2014,⁵ spoluprácu medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach podľa nariadenia č. 1206/2001,⁶ ako aj nariadenie o výživnom č. 4/2009⁷. Prijatím spomenutých sekundárnych aktov sledovala Európska únia predovšetkým naplnenie svojich dlhodobých, ekonomických a politických cieľov.

Vo všeobecnosti spočívalo ekonomické hľadisko harmonizácie kolíznych noriem v rámci Európskej únie v zabezpečení progresívnej, neustále sa rozširujúcej a prehľbujúcej integrácie a efektívneho fungovania vnútorného trhu. Uvedenému záveru nasvedčuje aj pôvodné zaradenie Amsterdamskou zmluvou ustanovení týkajúcich sa opatrení v oblasti súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach pod Hlavu IV ZES: vízová, azylová, prisťahovalecká politika a iné politiky, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb.⁸ K odstráneniu nadväznosti (teraz už tzv.) justičnej spolupráce v občianskych veciach na voľný pohyb osôb došlo až v Lisabonskej zmluve, pričom bola táto zaradená pod Hlavu V ZFEÚ: priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.⁹

Napriek pomerne neskorému posunu v systematizácii justičnej spolupráce v občianskych veciach, možno hovoriť o raných politických ambíciách Európskych spoločenstiev vo vzťahu k vývoju a etablovaniu európskeho medzinárodného práva súkromného takmer od ich založenia.¹⁰ Jeden z najvýraznejších míľnikov však v tomto smere

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 655/2014 z 15. Mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach, Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 59–92.

6 Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 19 Zväzok 004 s. 121–144.

7 Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach výživovej povinnosti, Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1–79.

8 FIORINI, A., The Evolution of Private International Law. In *The International and Comparative Law Quarterly*, vyd. 57, č. 8, 2008, s. 973–975.

9 Tamže, s. 973.

10 Tamže, s. 975.

predstavoval až mimoriadny samit Európskej rady v Tampere (1999). Politická agenda samitu vychádzala najmä zo základných princípov zosobňujúcich účel a zmysel existencie EÚ, t. j. z princípov slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu. Podľa záverov prezentovaných v Tampere, práve princíp slobody v sebe zahŕňa aj efektívny prístup k spravodlivosti. Nekompatibilitnosť, či zložitost právnych aj administratívnych systémov členských štátov predstavovali totiž značné prekážky pre fyzické a právnické osoby pri uplatňovaní a výkone svojich práv.¹¹ V tejto súvislosti boli ako konkrétne ciele priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti vytýčené: lepší prístup k spravodlivosti, vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí a dosiahnutie väčšej konvergencie v občianskoprávných veciach.¹² Uvedené ciele našli v praxi odraz najmä v nariadení Brusel I o právomoci a uznávaní rozsudkov,¹³ ktoré nahradilo Bruselský dohovor z roku 1968 a ktoré možno považovať za jeden zo základných kameňov európskeho medzinárodného práva súkromného.

Na relevantné závery z Tampere ďalej nadväzoval Haagsky program zameraný na posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii, v ktorom sa ako jedna z priorít explicitne uvádzal aj európsky platobný príkaz.¹⁴ Európske konanie o platobnom rozkaze bolo predmetom viacerých sporov a našlo svoju finálnu podobu v nariadení č. 1896/2006 (pozn.: ďalej len nariadenie).

11 Viz. EUROPEAN PARLIAMENT, Tampere European Council 15 and 16 October 1999, Presidency Conclusions, bod 28, prístupné na: http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm#b [11.02.2017].

12 Tamže, body 29–39.

13 Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 19 Zväzok 004 s. 42–64. (Ďalej len nariadenie Brusel I). Toto nariadenie bolo neskôr zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. Decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (tzv. nariadenie Brusel I bis).

14 Viz. RADA, Haagsky program: posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii. (2005/C 53/01), Ú. v. EÚ C 53, 3.3.2005, s. 1–14. podkapitola 3.4.2., prístupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:053:0001:0014:SK:PDF> [11.02.2017].

Rozhodnutia analyzované v tomto príspevku pochádzajú z prejudiciálnych konaní týkajúcich sa nariadenia č. 1896/2006. Súdny dvor aj pri výklade tohto nariadenia vo svojej funkcii konečného interpreta zakladajúcich zmlúv a sekundárnych aktov uplatnil v prevažnej miere štandardné výkladové metódy – jazykovú, systematickú, logickú, teleologickú a v obmedzenom rozsahu aj historickú.¹⁵ Pri výklade kľúčových pojmov, ktorých význam v rôznych členských štátoch môže obsahovať odlišné pojmové znaky používal metódu autonómnej interpretácie.¹⁶

KLÚČOVÁ JUDIKATÚRA K EURÓPSKEMU KONANIU O PLATOBNOM ROZKAZE

STRUČNÝ EXKURZ K NARIADENIU č. 1896/2006

S cieľom zjednodušiť, urýchliť a zlacniť súdne konania s medzinárodným prvkom v občianskych a obchodných veciach o nepopretých peňažných pohľadávkach Európska únia nariadením zaviedla európske konanie o platobnom rozkaze vzťahujúce sa na všetky členské štáty okrem Dánska.

Priebeh konania je pomerne priamočiary: navrhovateľ podá návrh formou tlačiva, príp. v inej forme za podmienok uvedených v nariadení, ktorý súd preskúma len vzhľadom na splnenie týchto podmienok a v prípade ich splnenia vydá platobný rozkaz, inak návrh zamietne alebo určí navrhovateľovi lehotu na doplnenie a opravu.¹⁷ Po vydaní a platnom doručení platobného rozkazu má odporca 30-dňovú lehotu na podanie odporu, pričom relevantné tlačivo je pripojené k platobnému rozkazu a nevyžaduje sa udanie dôvodov na účinné popretie pohľadávky. V prípade platne podaného odporu sa európske konanie podľa

15 SIMAN, M., SLAŠŤAN, M., *Súdny systém Európskej únie*. 3. vydanie. Bratislava: EUROIURIS – Európske právne centrum, o. z., 2010. 782 s. ISBN: 978-80-89406-07-4, s. 138.

16 PAULUS, C. G., *Zivilprozessrecht*. 6. vydanie. Berlin: Springer, 2017. 446 s. ISBN 978-3-642-36352-8, s. 360.

17 Tamže, s. 378.

nariadenia skončí a spor pokračuje v riadnom občianskom konaní podľa vnútroštátneho práva, resp. je na žiadosť navrhovateľa ukončený.

Právne otázky, ktoré nariadenie priamo nenormuje a ani pri nich výslovne neodkazuje na iný právny prameň, do jeho pôsobnosti nespadajú.

NÁLEŽITOSTI NÁVRHU NA VYDANIE EURÓPSKEHO PLATOBNÉHO ROZKAZU

V prejudiciálnom konaní *Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH*¹⁸ bola poľským okresným súdom vznesená otázka interpretácie článku 7 nariadenia, ktorý ustanovuje požiadavky na návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu. Vnútroštátny súd zaujímal najmä charakter druhého odseku, ktorý vymenúva formálne náležitosti návrhu ako napr. mená a adresy strán (lit. a), výšku pohľadávky vrátane istiny a prípadného úroku (lit. b) alebo udanie predmetu sporu a okolností vzniku pohľadávky (lit. d). Súdny dvor mal konkrétne zodpovedať otázku, či sa má článok 7 ods. 2 nariadenia vykladať v tom zmysle, že vyčerpávajúcim spôsobom upravuje všetky požiadavky, ktoré musí návrh spĺňať, alebo stanovuje iba minimálne požiadavky, ktoré môžu byť doplnené o ďalšie požiadavky vyplývajúce z vnútroštátneho práva,¹⁹ t. j. veľmi zjednodušene, či je katalóg formálnych náležitostí návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu obsiahnutý v druhom odseku článku 7 nariadenia taxatívny alebo demonštratívny.

Súdny dvor považoval charakter zmieneného ustanovenia za taxatívny a svoje posúdenie založil najmä na doslovnom a systematickom výklade.²⁰ Čo sa týka znenia článku 7, Súdny dvor argumentoval na jednej strane absenciou akejkoľvek skutočnosti, ktorá by mohla vyvolávať dojem, že členské štáty si zachovali právo na zavádzanie dodatočných požiadaviek týkajúcich sa návrhu na vydanie európskeho platobného

18 Vec C-215/11, Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 13. decembra 2012 Iwona Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH, ECLI:EU:C:2012:794, bod 23. (Ďalej len vec C-215/11).

19 Tamže.

20 Tamže, body 25, 29.

rozkazu.²¹ Na strane druhej spomenul aj ustanovenia v rámci článku 7 priznávajúce členským štátom právo upraviť prostredníctvom vlastného právneho poriadku niektoré aspekty návrhu ako napr. odseky 3, 5 a 6, ktoré však upravujú toto právo explicitne.²² Z hľadiska systematiky sa Súdny dvor opiera o obsah ďalších ustanovení predmetného nariadenia: články 2, 3, 4 a 6 nariadenia spresňujú určité podmienky pre vydanie európskeho platobného rozkazu, pričom tiež neupravujú možnosť ustanovenia dodatočných podmienok členskými štátmi a článok 11 ods. 1 lit. a jasne hovorí, že návrh možno zamietnuť len v prípade nesplnenia požiadaviek uvedených v článkoch 2, 3, 4, 6 a 7.²³

Ako podporné argumenty pre taxatívnu interpretáciu formálnych náležitostí návrhu ustanovených v článku 7 ods. 2 nariadenia slúžia aj jeho účel a cieľ. Podľa článku 1 nariadenia predstavuje jeho účel zjednodušenie a urýchlenie súdnych konaní v občianskych a obchodných veciach, ktorých predmetom sú cezhraničné spory týkajúce sa nepopretých peňažných pohľadávok, ako aj zníženie nákladov na takéto konania. Cieľ zosobňuje v tomto smere zavedenie jednotného mechanizmu na vymáhanie peňažných pohľadávok za rovnakých podmienok pre všetkých veriteľov aj dlžníkov v rámci celej Európskej únie.²⁴ V neposlednej rade treba zohľadniť aj typ predmetného sekundárneho aktu, t. j., že sa jedná o nariadenie v zmysle článku 288 ods. 2 ZFEÚ, ktoré má všeobecnú platnosť, je záväzné v celej dĺžke a priamo uplatniteľné vo všetkých štátoch EÚ²⁵ (pozn.: nariadenie 1896/2006 nie je uplatniteľné v Dánsku; viz. článok 2 ods. 3). Prijatie sekundárneho aktu vo forme nariadenia totiž vo väčšine prípadov predisponuje jeho obsah k určitému stupňu autonómie od právnych poriadkov členských štátov.

21 Tamže, bod 27.

22 Tamže, bod 28; cf. SUJECKI, B., *Kritische Anmerkungen zum gerichtlichen Prüfungsumfang im Europäischen Mahnverfahren*. In ERA Forum vyd. 8, roč. 2007, s. 100.

23 Vec C-215/11, bod 29.

24 Tamže, bod 30.

25 SIMAN, M., SLAŠŤAN, M. Právo Európskej únie. Inštitucionálny systém a právny poriadok Únie s judikatúrou. 1. vydanie. Bratislava: EUROIIURIS – Európske právne centrum, o.z., 2012. 1232 s. ISBN 978-80-89406-12-8, s. 329.

Z uvedených skutočností možno vyvodiť záver, že cieľ a účel nariadenia bude v tomto prípade splnený v plnej miere len ak sú formálne náležitosti návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu upravené v článku 7 ods. 2 vyčerpávajúcim spôsobom. Pokiaľ by totiž mohli členské štáty určovať doplňujúce požiadavky na podanie návrhu vo vnútroštátnom práve, bolo by európske konanie o platobnom rozkaze vystavené značnému riziku oslabenia jeho využiteľnosti, či už z hľadiska sťaženia prístupu navrhovateľky k tomuto konaniu, znevýhodnenia navrhovateľky oproti postaveniu navrhovateľov v konaniach podľa vnútroštátneho práva, zvýšenia nákladov na vedenie konania alebo zníženia kompatibility európskych konaní o platobnom rozkaze vedených v rôznych členských štátoch.

UPLATNENIE NEVYČÍSLENÝCH ÚROKOV

Vo vyššie uvedenom judikáte *Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH*²⁶ sa Súdny dvor venoval aj otázke prípustných spôsobov uplatnenia si úrokov navrhovateľkou v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze; presnejšie, či články 4 a 7 ods. 2 lit. c nariadenia bránia navrhovateľke požadovať úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplataenia istiny.²⁷ Kým článok 4 ustanovuje, že predmetom európskeho konania o platobnom rozkaze môže byť len uspokojovanie peňažných pohľadávok s určenou výškou a splatných v čase podania návrhu, článok 7 ods. 2 lit. c určuje, že ak sú požadované úroky, návrh musí obsahovať úrokovú sadzbu ako aj dobu, za ktorú sa úrok požaduje. Poľský okresný súd v tejto súvislosti zaujímal predovšetkým, či zmienenú určenú výšku pohľadávky možno interpretovať v tom zmysle, že aj úroky musia byť priamo vyčíslené určitou peňažnou sumou a či doba, za ktorú sa požaduje úrok musí byť ohraničená určitým počtom dní, resp. vyjadrená konkrétnymi dátumami vo vzťahu k začiatku a koncu tejto doby.

Súdny dvor na margo tejto otázky uviedol, že články 4 a 7 ods. 2 lit. c nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia navrhovateľke uplatniť si v návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplataenia istiny, pokiaľ je

²⁶ Vec C-215/11.

²⁷ Tamže, bod 38.

odporcovi umožnené jasne určiť jednak rozhodnutie, podľa ktorého má zaplatiť úroky počítané do zaplatenia istiny a jednak úrokovú sadzbu a dátum, od ktorého sa úroky požadujú.²⁸

Pri posúdení veci sa Súdny dvor opieral o kontextuálnu analýzu jednotlivých vykladaných ustanovení, t. j. článkov 4 a 7 ods. 2 lit. c nariadenia. Článok 4 spomína len určité peňažné pohľadávky a jeho doslovný výklad podľa Súdneho dvora neposkytuje žiaden údaj o charaktere úrokov.²⁹ Pri systematickom výklade článkov 4 a 7 ods. 2 lit. c však tento dospel k záveru, že požiadavka určitosti a splatnosti pohľadávky sa na požadované úroky nevzťahuje.³⁰ Tento záver podporuje aj tlačivo návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu uvedené v prílohe I nariadenia.³¹ Navyše akékoľvek iné posúdenie možnosti požadovania úrokov od dátumu splatnosti do splatenia istiny navrhovateľkou (napr. zamietnutie uvedenej možnosti alebo jej podmienenie splnením ďalších požiadaviek) by sa minulo vyššie spomenutému účelu a cieľu nariadenia.³²

PODANIE ODPORU A ZALOŽENIE PRÁVOMOCI

Rozsudok Súdneho dvora vo veci *Goldbet Sportwetten GmbH proti Sperindeovi*³³ sa zaoberá právnymi účinkami odporu podaného odporcom v európskom konaní o platobnom rozkaze vo vzťahu k založeniu právomoci súdu pôvodu.³⁴ Hlavný predmet výkladu požadovaného rakúskym Najvyšším súdom predstavovala okolnosť, či sa odporca podaním odporu voči európskemu platobnému rozkazu, v ktorom jednak nenamietal nedostatok právomoci a jednak uviedol dôvody týkajúce sa merita veci, zúčastnil na konaní v zmysle článku 24 v tomto

28 Tamže, body 48, 53, 60.

29 Tamže, bod 40.

30 Tamže, bod 41.

31 Tamže, bod 42.

32 Viz. kap. 3.

33 Vec C-144/12, Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 13. júna 2013 *Goldbet Sportwetten GmbH proti Massimo Sperindeo*, ECLI:EU:C:2013:393. (Ďalej len vec C-144/12).

34 Pozn.: súdom pôvodu sa podľa článku 5 ods. 4 nariadenia rozumie súd, ktorý vydal európsky platobný rozkaz.

čase ešte platného nariadenia Brusel I³⁵ a založil tak právomoc pre súd pôvodu.³⁶ Za účelom zodpovedania prejudiciálnych otázok Súdny dvor považoval za potrebné interpretovať články 6 a 17 nariadenia v spojení s článkom 24 nariadenia Brusel I.³⁷ Kým článok 6 nariadenia odkazuje vo veciach určovania právomoci na nariadenie Brusel I (pozn.: teraz Brusel I bis), článok 17 nariadenia ustanovuje účinky podania odporu voči európskemu platobnému rozkazu, t. j. že konanie sa buď ukončí alebo pokračuje na príslušnom súde členského štátu pôvodu v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania, a článok 24 nariadenia Brusel I upravuje založenie právomoci súdu členského štátu ak sa odporca zúčastní konania okrem prípadov, kedy namietne absenciu právomoci alebo iný súd má výlučnú právomoc.

Rozhodnutie vo veci *Goldbet* neprinieslo žiadne prekvapenie, keď Súdny dvor judikoval, že článok 6 v spojení s článkom 17 nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že odpor podaný voči európskemu platobnému rozkazu, v ktorom odporca nenamietá nedostatok právomoci súdu pôvodu, nemožno považovať za zúčastnenie sa na konaní v zmysle článku 24 nariadenia Brusel I a že v tejto súvislosti nie je relevantná ani okolnosť, že odporca v predloženom odpore uviedol dôvody týkajúce sa merita veci.³⁸

Po argumentačnej stránke Súdny dvor vo svojom posúdení izoloval otázku právnych účinkov namietnutia resp. nenamietnutia nedostatku právomoci v odpore voči európskemu platobnému rozkazu od otázky uvedenia dôvodov v odpore týkajúcich sa merita veci. V súvislosti s prvou otázkou sa Súdny dvor priklonil k návrhom generálneho advokáta Y. Bota, v ktorých bola zdôraznená najmä absentujúca

35 Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 19 Zväzok 004 s. 42–64. (Ďalej len nariadenie Brusel I). Toto nariadenie bolo neskôr zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. Decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (tzv. nariadenie Brusel I bis). Článok 24 pôvodného nariadenia plne korešponduje s článkom 26 ods. 1 nariadenia Brusel I bis.

36 Vec C-144/12, bod 22.

37 Tamže, bod 23.

38 Tamže, bod 44.

kontradiktórnosť európskeho konania o platobnom rozkaze, keďže vydaniu rozkazu alebo zamietnutiu návrhu nepredchádza možnosť konfrontácie navrhovateľa a odporcu.³⁹ Podanie odporu tak najmä kompenzuje neúčast odporcu na konaní a umožňuje mu odporovať pohľadávke po vydaní platobného rozkazu.⁴⁰ Článok 17 nariadenia predpokladá len okruh taxatívne vymedzených účinkov pri podaní odporu, pričom namietnutie nedostatku právomoci v tejto súvislosti nezohráva žiadnu rolu. Nemožno teda očakávať, že odpor podaný bez námietky chýbajúcej právomoci bude mať iné účinky ako odpor podaný s takouto námietkou.⁴¹ Túto interpretáciu podporuje aj vzorové tlačivo uvedené v prílohe VI nariadenia, ktoré nevyhradzuje žiaden priestor na namietanie nedostatku právomoci.⁴² Pri druhej otázke ohľadne odôvodnenia odporu námietkami k meritu veci Súdny dvor postupoval veľmi podobným spôsobom argumentácie, pričom opäť odkázal na vyčerpávajúci katalóg právnych účinkov podania odporu ustanovených v článku 17 nariadenia, ako aj na skutočnosť, že súd pôvodu nemá v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze ani priestor na pojednávanie o námietkach k meritu veci.⁴³

NEPLATNÉ DORUČENIE

Predmetom skúmania prejudiciálneho konania v spojených veciach *eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy a Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH proti Tetyana Bonchuk*⁴⁴ iniciovaného zo strany nemeckého Amtsgericht Wedding mala byť pôvodne otázka, či odporca môže podať návrh na súdne preskúmanie európskeho platobného rozkazu ak mu tento nebol doručený platným spôsobom alebo

³⁹ BOT, Y., Návrhy generálneho advokáta prednesené 6. marca 2013, vec C-144/12, ECLI:EU:C:2013:136.

⁴⁰ Vec C-144/12, body 29,30.

⁴¹ Tamže, bod 31.

⁴² Tamže, bod 33.

⁴³ Tamže, body 38–39.

⁴⁴ Spojené veci C-119 a 120/13, Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) zo 4. septembra 2014 *eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy a Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH proti Tetyana Bonchuk*, ECLI:EU:C:2014:2144. (Ďalej len spojené veci C-199 a 120/13).

vôbec, pričom vnútroštátny súd kládol dôraz na interpretáciu článkov 20 ods. 1 a ods. 2 nariadenia.⁴⁵ Za účelom podať vnútroštátnemu súdu čo najužitočnejšiu odpoveď Súdny dvor túto otázku preformuloval, pričom sa zameral na uplatniteľnosť nariadenia, a to najmä článkov 16 až 20, „ak sa preukáže, že platobný rozkaz nebol doručený spôsobom, ktorý je v súlade s minimálnymi požiadavkami stanovenými v článkoch 13 až 15.“⁴⁶

Vo výrokovej časti rozsudku Súdny dvor dospel k záveru, že postupy uvedené v článkoch 16 až 20 nariadenia za vyššie uvedených podmienok nie sú uplatniteľné. Svoj výrok odôvodnil jednak tým, že ak platobný rozkaz nebol doručený v súlade s minimálnymi požiadavkami nariadenia, odporca nebol riadne upovedomený o jeho existencii ani obsahu, pričom možno konštatovať, že za takýchto okolností nebolo dodržané odporcovo právo na obranu.⁴⁷ Ďalej Súdny dvor uviedol, že vyhlásenie vykonateľnosti platobného rozkazu nedoručeného v súlade so spomenutými minimálnymi požiadavkami treba považovať za neplatné a na základe nedoručenia nezačne plynúť ani lehota na podanie odporu. Vo vzťahu k možnosti preskúmania platobného rozkazu podľa čl. 20 nariadenia, tento upravuje len taxatívne možnosti uplatniteľné vo výnimočných prípadoch. Nedoručenie v súlade s minimálnymi požiadavkami podľa článkov 13 až 15 nariadenia sa v uvedenom ustanovení nespomína. Tento prípad vôbec nie je v nariadení upravený, takže jeho riešenie sa bude riadiť výlučne vnútroštátnym právom. Z uvedeného vyplýva, že uplatnenie nariadenia je v tomto prípade vylúčené a vyhlásenie vykonateľnosti považované za neplatné.

NÁROK NA PRESKÚMANIE

Podmienky vzniku nároku odporcu na preskúmanie európskeho platobného rozkazu vykladal Súdny dvor jednak v rozsudku *Thomas Cook Belgium NV proti Thurner Hotel GmbH*⁴⁸ a jednak v odôvodnenom uznesení *Novontech-Zala kft. proti Logicdata Electronic & Software*

⁴⁵ Tamže, bod 30.

⁴⁶ Tamže, bod 36.

⁴⁷ Tamže, body 37, 41, 42.

⁴⁸ Vec C-245/14, Rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) z 22. októbra 2015 *ThomasCookBelgiumNVprotiThurnerHotelGmbH*, ECLI:EU:C:2015:715. (Ďalej len vec C-245/14).

*Entwicklungs GmbH*⁴⁹. V oboch prípadoch uplynula 30-dňová lehota na podanie odporu bez toho, aby sa odporcovia proti vydanému rozkazu bránili, následne však obaja podali návrh na preskúmanie.

V prvom prípade (*Thomas Cook*) odôvodnil odporca svoj návrh tým, že súd pôvodu sa chybné vyhlásil za príslušný, pričom tak urobil na základe nepravdivých informácií uvedených v návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu.⁵⁰ Medzi navrhovateľom a odporcom totiž existovala dohoda o určení príslušnosti belgických súdov.⁵¹ Podľa článku 20 ods. 2 nariadenia je možné požiadať o preskúmanie európskeho platobného príkazu v prípade, že bol zjavne chybné vydaný, s prihliadnutím na požiadavky ustanovené v nariadení alebo z dôvodu iných výnimočných okolností. Ako prvú sa Súdny dvor rozhodol skúmať podmienku zjavne chybného vydania platobného rozkazu, pričom zdôraznil, že rozkaz sa vydáva iba na základe informácií poskytnutých navrhovateľom, ktoré súd neoveruje a odporca je s touto skutočnosťou prostredníctvom tlačiva oboznámený. Za účelom efektívnej obrany má odporca možnosť podať odpor bez udania dôvodov v lehote 30 dní od doručenia platobného rozkazu. Skutočnosť, že odporca nemusí svoj odpor odôvodniť však nebráni tomu, aby k odporu pripojil aj prípadné námietky. Aj v prípade podania odôvodneného odporu však európske konanie o platobnom rozkaze skončí bez ohľadu na to, či bude spor pokračovať v súlade s pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania podľa vnútroštátneho práva alebo či navrhovateľ požiada o ukončenie konania. Z uvedeného vyplýva, že námietky nemajú *per se* veľký vplyv na priebeh tohto konania, ale pokiaľ ich odporca chce vzniesť, musí tak urobiť v riadnej lehote určenej na podanie odporu.⁵² Aj keď Súdny dvor dospel k záveru, že platobný rozkaz nebol zjavne chybné vydaný, rozhodol sa preskúmať aj okolnosť, či nebol „zjavne chybné vydaný za výni-

49 Vec C-324/12, Uznesenie Súdneho dvora (tretia komora) z 21. marca 2013 Novontech-Zala kft. proti Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH, ECLI:EU:C:2013:205. (Ďalej len vec C-324/12).

50 Vec C-245/14, bod 26.

51 Tamže, bod 35.

52 Tamže, bod 39.

močných okolností“.⁵³ V tejto súvislosti spomenul Súdny dvor aj návrh nariadenia KOM(2006) 57, v ktorom Komisia uvádza, že „iné výnimočné okolnosti“ by mohli označovať najmä situáciu, keď je platobný rozkaz založený na nepravdivých informáciách uvedených v návrhu.⁵⁴ Tu Súdny dvor opäť poukazuje na to, že odporca o existencii doložky vedel a mal možnosť sa proti nepravdivosti údajov brániť v lehote na podanie odporu; preskúmanie platobného rozkazu totiž nemá za účel priznávať odporcovi druhú možnosť namietat' voči pohľadávke.⁵⁵

V druhom spomenutom prípade (*Novontech-Zala*)⁵⁶ sa Súdny dvor zaoberal otázkou, či nedodržanie lehoty na podanie odporu proti európskemu platobnému rozkazu v dôsledku chyby zástupcu odporcu môže odôvodniť preskúmanie rozkazu buď z dôvodu mimoriadnych okolností bez vlastného zavinenia v zmysle článku 20 ods. 1 lit. b nariadenia alebo z dôvodu výnimočných okolností v zmysle článku 20 ods. 2.⁵⁷ Už zo zvoleného typu rozhodnutia vyplýva, že Súdny dvor považoval svoju odpoveď na prejudiciálnu otázku za dostatočne zjavnú. Vo svojom posúdení poukázal najmä na skutočnosť, že zmeškanie lehoty z dôvodu nedostatočnej starostlivosti právneho zástupcu odporcu nemožno považovať za mimoriadnu ani výnimočnú okolnosť, čo automaticky viedlo k nenaplneniu podmienok ustanovených v článku 20, odsekoch 1 lit. b a 2 nariadenia.⁵⁸ Napriek tomu Súdny dvor explicitne uviedol tri kumulatívne podmienky, ktoré musia byť splnené, aby vnútroštátny súd mohol preskúmať európsky platobný rozkaz podľa čl. 20 ods. 1 lit. b nariadenia: (1) existencia mimoriadnych okolností brániacich odporcovi v podať odpor v stanovenej lehote, (2) absenciu vlastného zavinenia a (3) bezodkladné konanie.⁵⁹

53 Tamže, bod 44.

54 Tamže, bod 45.

55 Tamže, body 45–48.

56 Vec C-324/12.

57 Tamže, s. 1.

58 Tamže, s 2–3.

59 Tamže, s. 3.

ZÁVER

Na základe právnej analýzy rozhodovacej praxe Súdneho dvora k európskemu konaniu o platobnom rozkaze podľa nariadenia 1896/2006 možno dospieť k nasledovným záverom:

Požiadavky týkajúce sa návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu sú taxatívne a pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, smú sa riadiť iba predmetným nariadením. Únioví legislátori totiž jednak v otázkach, ktoré sa majú riadiť iným právnym prameňom, explicitne na tento v relevantných ustanoveniach nariadenia odkazujú a jednak len v prípade takéhoto výkladu je dostatočne zabezpečené splnenie účelu a cieľa nariadenia.⁶⁰

V návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu si navrhovateľka môže uplatniť aj úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplatenia istiny, a teda nemusí uvádzať presnú peňažnú sumu ani výpočet dní, za ktoré úroky požaduje. Uplatnenie úrokov je ale podmienené tým, že odporca bude môcť jasne a bez pochyb určiť jednak úrokovú sadzbu a jednak dátum, od ktorého navrhovateľka úroky požaduje. Takýmto výkladom je zachovaná rovnováha medzi právami veriteľky a dlžníka, ako aj užitočnosť európskeho konania o platobnom rozkaze – pokiaľ by totiž navrhovateľka úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplatenia istiny mohla požadovať len v konaniach podľa vnútroštátneho práva, európske konanie by bolo nevýhodnejšie a stratilo by časť svojho významu.

Podanie odporu voči európskemu platobnému rozkazu spravidla nezakladá právomoc súdu pôvodu a nemožno naň nazerať ako na zúčastnenie sa konania v zmysle nariadenia Brusel I bis. Nenamietnutie

60 EUROPEAN COMMISSION, Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the application of Regulation (EC) 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European Order for Payment Procedure. Brusel, 13.10.2015, COM(2015) 495 final. Na základe judikatúry Súdneho dvora k nariadeniu č. 1896/2006 bolo neskôr vydané za účelom prispôbienia tlačív pre podanie návrhu, odporu, atď., nariadenie Komisie (EÚ) č. 936/2012 zo 4. októbra 2012, ktorým sa menia a dopĺňajú prílohy k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze.

nedostatku právomoci, či naopak odôvodnenie odporu námietkami k meritu veci nemajú na právomoc súdu pôvodu v rámci európskeho konania o platobnom rozkaze žiadne právne účinky. Dôvodom je najmä vyčerpávajúci charakter ustanovení o následkoch podania odporu, ktorý možnosť vznesenia námietok vôbec nezohľadňuje.

Pri neplatnom doručení platobného rozkazu sa nariadenie neuplatňuje a súd pôvodu postupuje ďalej podľa relevantných ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku. Súdny dvor sa aj v tomto prípade opiera o absenciu relevantnej právnej úpravy v nariadení, t. j. ustanovení normujúcich neplatné doručenie.

Nedostatok právomoci namietaný odporcom po vypršaní lehoty na podanie odporu nemožno považovať za dôvod na preskúmanie vydaného európskeho platobného rozkazu ani v prípade, ak sa súd pôvodu chybné vyhlásil za príslušný na základe nepravdivých informácií uvedených navrhovateľom. Odporca totiž o nepravdivosti tvrdení navrhovateľa a existencii výlučnej právomoci iného vnútroštátneho súdu vedel už v čase plynutia lehoty na podanie odporu, pričom akékoľvek preskúmanie vydaného platobného rozkazu sa vzťahuje len na mimoriadne situácie. Za takúto situáciu sa nepovažuje ani pochybenie právneho zástupcu odporcu.

LITERATÚRA

- BOT, Y., Návrhy generálneho advokáta prednesené 6. marca 2013, vec C-144/12, ECLI:EU:C:2013:136.
- EUROPEAN COMMISSION, *Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the application of Regulation (EC) 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European Order for Payment Procedure*. Brusel, 13.10.2015, COM(2015) 495 final.
- FIORINI, A., *The Evolution of Private International Law*. In *The International and Comparative Law Quarterly*, vyd. 57, č. 8, 2008, s. 969-984.
- KRAMER, X. E., The structure of civil proceedings and why it matters: exploratory observations on future ELI-UNIDROIT European rules of civil procedure. In *Uniform Law Review/Revue de droit uniforme*, vyd. 19, č. 2, s. 218-238.

- PAULUS, C. G., Zivilprozessrecht. 6. vydanie. Berlin: Springer, 2017. 446 s. ISBN 978-3-642-36352-8.
- SIMAN, M., SLAŠŤAN, M., *Právo Európskej únie. Inštitucionálny systém a právny poriadok Únie s judikatúrou*. 1. vydanie. Bratislava: EUROIURIS – Európske právne centrum, o. z., 2012. 1232 s. ISBN 978-80-89406-12-8.
- SIMAN, M., SLAŠŤAN, M., *Súdny systém Európskej únie*. 3. vydanie. Bratislava: EUROIURIS – Európske právne centrum, o. z., 2010. 782 s. ISBN: 978-80-89406-07-4.
- SUJECKI, B., Kritische Anmerkungen zum gerichtlichen Prüfungsumfang im Europäischen Mahnverfahren. In ERA Forum vyd. 8, roč. 2007, s. 91-105.
- Vec C-215/11, Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 13. decembra 2012 Iwona Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH, ECLI:EU:C:2012:794.
- Vec C-144/12, Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 13. júna 2013 Goldbet Sportwetten GmbH proti Massimo Sperindeo, ECLI:EU:C:2013:393.
- Vec C-245/14, Rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) z 22. októbra 2015 Thomas Cook Belgium NV proti Thurner Hotel GmbH, ECLI:EU:C:2015:715.
- Spojené veci C-119 a 120/13, Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) zo 4. septembra 2014 eco cosmetics GmbH & Co. KG proti Virginie Laetitia Barbara Dupuy a Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH proti Tetyana Bonchuk, ECLI:EU:C:2014:2144.
- Vec C-324/12, Uznesenie Súdneho dvora (tretia komora) z 21. marca 2013 Novontech-Zalakft.proti Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH, ECLI:EU:C:2013:205.

KONTAKT

Mag. iur. Jana Bališová
Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, ÚMEP
Tomášikova 20, 821 02 Bratislava, SR
Tel: +421 2 4820 8818
e-mail: jana.balisova@paneurouni.com